

Veu de l'exili català i republicà

12.04.4698
CEDOC
FONS
A. VILADOT

Nº 55

Abril de 1992

14 d'Abril de 1931

Proclamació a Barcelona i a Catalunya de la República Catalana i a Madrid i a Espanya de la República espanyola.

"Venim de l'esclavatge...
... cap a la llibertat!"

Entre els combats que precediren i prepararen aquella proclamació, recordem que, si a Catalunya va tenir un gran ressò el "complot de Prats de Molló" de Francesc Macoà, a Espanya hi hagué un equivalent = l'aixecament militar de la guarnició de Jaca, comanada pels capitans Fermin Galan i Garcia Hernandez, el 12 de desembre de 1930. No varen reeixir i, afusellats per la monarquia, els dos capitans esdeveingueren herois de la República. La seva popularitat va ser un factor determinant en el combat popular.

Si la República espanyola començà amb la proclamació de la República Catalana, aquest fet històric va ser decisiu en la necessària defensa republicana que es va presentar. La reacció, dita espanyolista amb raó, les emprengué contra Catalunya, contra les seves llibertats. Catalunya esdevingué el suport principal de les institucions republicanes espanyoles. Direm també, quan la nostra guerra, en el Juliol de 1936, el poble català vencé ràpidament la rebel·lió militar feixista.

L'Espanya a "Europa"

En aquest mes de desembre ha tingut lloc a la ciutat holandesa de Maestricht una Conferència entre els governs europeus per decidir les modalitats d'una nova Europa.

Aquesta "nova Europa" ja està més que dibuixada: hi fan ja la llei els tres països més "rics", més industrialitzats, més "capitalistes": l'Alemanya, potència econòmica, l'Anglaterra i la França. Quina altra llei poden imposar aquestes potències, sinó la llei de les finances? A aquesta imposició hi participen ja naturalment les altres potències financeres, els USA i el Japó. Els altres països europeus, els "països pobres", estan naturalment obligats a acceptar la "llei dels capitalistes".

Escrivim això perquè ens assabentàrem de que el cap del govern espanyol, Felipe González, tenia la molt lloable intenció en la Conferència de Maestricht de "lliurar-hi batalla contra els "països rics" de la Comunitat". Sembla que Felipe González està inquiet - i compta amb l'acord de les Cortes - dels resultats pràctics de la Conferència, i "hi vol defensar els interessos nacionals".

Felipe González hi vol "una cohesió econòmica i social" i que hi hagin "mecanismes financers de compensació" entre els països més desenvolupats i els més atarratsats.

No ens sembla que la situació del capitalisme europeu ho permeti, com tampoc ens sembla que es vagi cap a una Europa

"de les nacions", com somnien molts catalans.

Els pobles ibèrics contenen, però amagats sota la cendra del franquisme, un tresor d'experiència revolucionària que el post-franquisme no permet de fer valer.

Compararem el desmantelament de les nacions soviètiques, abans protegides per un sistema federatiu i ara, "alliberades del comunisme", i caigudes sota una nova "dominació russa", anomenada CEI (Comunitat d'Estats Independents - o millor d'"Estats inexistents") amb la situació de dependència que es prepara a les nacions europees, ancions amb Estat o sense Estat, i que es preparen a perdre llur sobirania per caure sota la dominació del capitalisme financer, veurem que es preparen dies tristos per les llibertats humanes.

Els catalans fòrem els primers ...

En aquest començament d'any, ens assabentem de que els comunistes russos, els homes i dones del poble que s'han vist traïts en llurs conviccions i en llur combat quotidià per uns dirigents subjugats pels encisos de la societat capitalista, s'organitzen en un "Partit dels treballadors comunistes" i manifesten i lluiten per llurs ideals revolucionaris, a Moscou i per tot arreu.

Com antifeixistes, saludem aquesta alliberació renovadora del comunisme soviètic.

Recordarem que a Catalunya, en els anys 1928, ^{existí} un Jove Partit Comunista Català que, independent de l'estranger i de la dominació castellana, aspirava a reunir, sota els principis marxistes, tot l'empeny revolucionari del proletariat català i la defensa de la nació catalana. Es reunia en un mateix combat i'alliberació nacional i social de Catalunya. El seu periòdic va ser "Treball".

ESPURNES

Aniversari

Els "antics de la guerra d'Espanya", junt amb altres grups leninistes, han manifestat, el 21 de gener, aniversari de la mort del líder revolucionari, davant el que va ser domicili de Lenin, a Paris, 14 districte.

Una frase "històrica"

En aquest 8 de desembre, el president soviètic Gorbatxev, encara en funció, entrevistat a Moscou per uns francesos, i explicant que no vol el trasllat de la tomba de Lenin, en el mausoleu de la Plaça Roja de Moscou, ha dit (traduïm de memòria) que "admira els espanyols que, fidels a llur història, mantenen en peu les estàtues de Franco".

Quina opinió tenen dels pobles d'Espanya els que creuen que "els espanyols respecten la memòria dels tirans"?

Minaires

Els minaires asturians, en aquest 26 de desembre, estan en vaga per defensar llur treball. Hi han hagut enfrontaments amb la policia. "Noms històrics" del moviment obrer, Mières, Hinosa, son entesos de nou. En la "memòria històrics" de les Astúries, hi ha una exemplar combativitat obrera.

Lerrouxisme rus

En els anys 1909, quan la nostra "setmana tràgica", els barcelonins conèixerem el republicanisme d'Alexandre Lerroux, demagog anticlerical i anticatalanista. Recordarem que organitzava, amb els proletaris de Barcelona, unes "meriendas fraternales" per menjar una truita a la campanya. Les males llengües deien que després, quan el poble no el veia, s'atipava força.

Ho expliquem perquè en aquest mes de gener, el demagog que s'anomena "president de Rússia" (com Lerroux era "príncepe del Paral·lel"), Eltsine, visitant els obrers d'una fàbrica, a la URSS, a la hora del dinar, creient que li havien preparat un menjar especial, se'n anà dient : "no vull menjar".

Quina contrarevolució ?

Ens sembla que aquesta contrarevolució antisoviètica a la que assistim en aquest any nou conté molta exaltació fantasmagòrica, que és sobretot mediàtica i que no penetra en la profunditat de la societat soviètica. Ens sembla que no és veritat que Leningrad s'hagi canviat en "Sant Petersburg", que a Moscó una "bandera russa" pugui ser estimada pel poble sempre soviètic.

Els pobles soviètics varen sofrir, amb quinze milions de morts, en defensa de la pàtria i de les llibertats del món. Aquest fet històric no pot desaparèixer de la memòria popular.

La contrarevolució, la traició dels "dirigents", no té lloc més que en la "superfície", no en la profunditat de les estructures de l'Estat.

Farem ara una comparació : És que els pobles d'Espanya, és que els pobles català, basc i castellà, poden perdre la memòria i de la República i de la nostra guerra ?

Manifestació a Bilbao

El 1er. de febrer ha tingut lloc a Bilbao una gran manifestació, de 25.000 persones, "per la Pau". Demanaven el "desarmament de ETA". La ETA, com sabem, demana negociacions amb el govern espanyol per arribar a la independència.

Els uns i els altres obliden que el país continua en situació de "guerra inacabada", no saben que només la superació del post-franquisme i la obtenció de les llibertats republicanes establirà una situació política en les llibertats nacionals, de totes les nacions ibèriques, seran establertes.

El complex irreductible

Els organitzadors dels Jocs Olímpics de Barcelona, de Juliol-Agost 1992, en aquest començament d'any, repeteixen : "Estem preparats, som una gran nació" (Per què volen ser "una gran nació"? En realitat els organitzadors pateixen d'un complex d'un país que no ha sabut o pogut rehabilitar-se de la victòria de Franco.

Per ser "una gran nació" cal començar per alliberar-se com a poble.

La veritat ...

Gabriel Garcia Màrquez, premi Nobel de Literatura, ha dit, A Suïssa, aquest mes de gener :

"L'enfonsament de la Unió Soviètica i la dimissió de Gorbatxev són el resultat de la política dels Estats Units que els europeus de l'Oest han deixat fer. Vosaltres en sereu les primeres víctimes amb el caos que s'instal·la a les vostres portes i milions de refugiats d'Europa oriental que amenacen d'arribar als vostres països..."

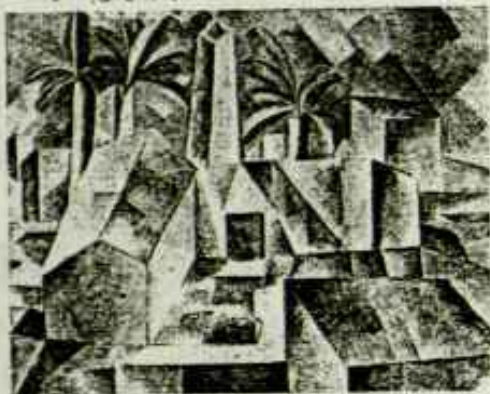
Si els pobles soviètics, nacions unides en un ideal humanista, es troben reduïdes - sense quasi saber què els arriba - a ser dirigides per uns "consellers" nordamericans del "tsar" Eltsine, arriben a una situació de "no sobirania", per deixar-se imposar un capitalisme que foragitaren.

Llegint el text de les

BASES PER AL FUTUR NACIONAL DE CATALUNYA 1992

en el Centenari de les Bases de Manresa 1892,

hi trobem una noció que ens sembla molt encertada, la dels "pobles que constitueixen la nació catalana".

PICASSO. FÀBRICA DE L'HORTA DE SANT JOAN

Volem assenyalar que, si s'hi dibuixa naturalment el crim i genocidi del franquisme, i es demanen "noves relacions amb els pobles de l'actual Regne d'Espanya", queda exclosa tota idea de República Catalana, que és força històrica i, creiem, amb esdevenidor.

No s'hi preveu cap canvi en la situació del 'Regne d'Espanya'.

Tampoc s'hi fa cap referència a un federalisme pimargallià, històric i català.

"Reconciliació"?

A la vetlla de la commemoració del 500 aniversari de l'aventura de Cristofor Colomb, hi han signes en els medis de "la Corona" espanyola, de "reconciliació" d'aquesta "Corona" amb els suposats successors dels Jueus expulsats per Isabel la Catòlica en els anys 1492.

Si, sembla que el "príncep Felipe" ha fet un discurs en aquest sentit, fent veure que és o serà el successor d'Isabel. "La Corona", doncs, es "reconciliarà" amb els jueus d'avui dia.

Aquesta "història espanyola" vol fer-nos creure que la història contemporània, que el moviment progressista espanyol no ha existit, que la història s'aturà.

Democràcia ?

Si els antifeixistes refusarem la llibertat als "enemics de la llibertat" que èren els feixismes, - de tot color de camisa -, ara, de nou, veiem; en aquest començament d'any, que les burgesies que, enfrontant-se al comunisme, es diuen "democràtiques", de nou pretenen que els nous "enemics de la llibertat", demagogs autoritaris i extremistes religiosos, islàmics d'Argèlia i catòlics de Polònia, tinguin tota llibertat, en el carrer o a les urnes, imposin règims on les llibertats humanes seran excloses.

A Espanya tinguèrem l'exemple històric, molt característic, d'aquelles multituds de madrilenys que portaren a braç la carrossa del "Desaado" Fernando VII; quan aquest entrà a Madrid, després de la guerra de la Independència contra Napoleó. Els madrilenys cridaven: "Vivan las caenas!"

Enllà ... Enllà ...

Canteu minyons si no tenim Senyera ...
Ja es comença a sentir el mestral
Voleia al vent nostra cabellera
Aixequem el puny ben clos, ben ferm, ben alt.

Si així assabora el vent nostre llenguatge
Com si no haguéssim tingut mai jou ;
de quins camins és el vostre romiatge
De on veniu ? Qui sou ?

Som d'una raça impetuosa i brava
En un temps havíem vençut monstres i gegants
No volem deixar acostumar-la a ser esclava :
Som Catalans.

De on veniu ? Venim de l'esclavatge !
A on aneu ? Cap a la llibertat !
Refeu doncs, el camí que un sant oratge
Temps acompanya, temps ha parlat.

Al lluny del lluny una pàtria us espera
Per a Catalunya el cel torna a brillar
Aquell estel tan verd, quina delera
Oh ! Catalunya quin camí més clar.

Via fora minyons : Enllà ... Enllà ...

Ventura GASSOL

(Publicat per
Pere Mateu - Alfortville)

Es aquest l'"Himne de l'Exèrcit Català Voluntaris al President Francesc Macià", el qual, el dia 6 de Novembre de 1926 (quan la Dictadura del general Primo de Rivera) havia d'entrar per Prats de Mollo del Vallespir a Catalunya i proclamar la República Catalana i acançant fins haver alliberat el total del territori català.

La lletra és del nostre gran poeta català Ventura Gassol, i la música del Mestre Josep Fontbernat, el qual més tard el feia cantar pel seu "Cor Occità Deodat de Severac", de Tolosa del Llenguadoc, més conegut popularment pel nom "Els Cent homes de Fontbernat".

Per indicació del Poeta, sha de respondre, amb pausa, "Venim de l'esclavatge", i enèrgicament, "cap a la Llibertat".

Jaume Garròs

Pere Mateu ens explica que "Macià no volia donar-lo a conèixer fins l'haver passat el Pirineu, el que feu que solament en donà còpia a un reduït nombre dels seus més fidels companys de causa, entre ells en Pere GARRÓS. (germà de Jaume Garròs).

Si l'Aventura patriòtica catalana de Francesc Macià de Prats de Molló contra la Dictadura de Primo de Rivera va frustrar-se i no va ser una "victòria militar", - la Història és així - ella va permetre, els anys passant, que el 1931, - un 14 d'abril històric, es realitzés pel mateix Francesc Macià, la República Catalana.

En la Història, no hi han "derrotes", hi han esdeveniments, i la "energia històrica" no es perd.

5. La consecució del bé social consistent en la pau ciutadana i en el benestar col·lectiu neix de l'encert del regiment de la cosa pública: d'on se deriva l'obligació i responsabilitat, que tenen tots els ciutadans, als quals la ciutat confia el govern de la multitud i de la prosperitat pública.

No'm sembla pas que cap bon enteniment, dotat de rectitud, pugui refusar l'evidència d'aquels principis de raó natural i de sentit comú.

Suposat, doncs això, cal que tots i cada un dels ciutadans, refugiats o no, en arribar a llur casa o en refer la nova llar, després de la gran crisi passada, reflexionin molt atentament, com podran desplegar millor unes activitats, que fent el benestar personal i familiar, esdevinguin alhora de major transcendència per a la prosperitat general de la Pàtria. I amb això un cop trobada la manera més escaienta d'actuar les pròpies energies, és menester que sense defallença ni pessimismes estèrils tots els catalans es donguin de ple i amb constant tenacitat al treball, a la professió, a l'exercici propi de cada vocació particular.

Massa comprenc que les desil·lusions viscudes són més pròpies a trencar les ales de l'ideal que per alçar el vol de l'entusiasme. Ara bé l'home racional, sabent que l'història dels pobles és un teixit d'alts i baixos, de prosperitats i de desventures, ha de superar-se no cedint ni al pes del humans infortunats ni a les malifetes de la perfídia humana, sinó més bé vençant el mal amb paciència, amb coratge i amb elevació d'esperit. Emperò això no treu, ans bé recalca encara més la necessitat de rumiar amb serenitat d'esperit les coses passades escatint-ne l'origen i sospesant-ne les causes per a deduir-ne els al·liconaments i les resolucions naturals, i pendre-les per a guies de la nostra vida venidora. Especialment és necessari d'aprofitar els desenganys crudelíssims rebuts dels homes, que havent tinguda la confiança del poble, l'han traïda d'infinite maneres, primer dins de la Pàtria, després a l'estranger.

Per tal, aquells ciutadans, a qui o els alts estudis o la pràctica professional o l'experiència de la vida els suggereixen plans d'activitat tan d'ordre privat com públic, que podrien contribuir al progrés general, foren de pregar que volguessin exposar-los francament en escrits públics i en conferències o lliçons per a l'utilitat de tothom. I per a major es-

tímul les institucions públiques o privades haurien de convocar comissions o assemblees, i caldria que proposessin premis per a l'estudi de realitzacions o de plans que ajudessin al major foment i millora del bé comú. No hi ha perquè determini ara en concret cap ordre, ni lloc, com sia que la intenció del present escrit, s'extén a tot el territori nacional i abraça tots els ordres de la vida social i humana, segons les capacitats morals i materials dels Catalans i de Catalunya.

(Continuarà)